

សន្លឹកព័ត៌មានស្តីពីថ្នាំវ៉ាក់សាំង

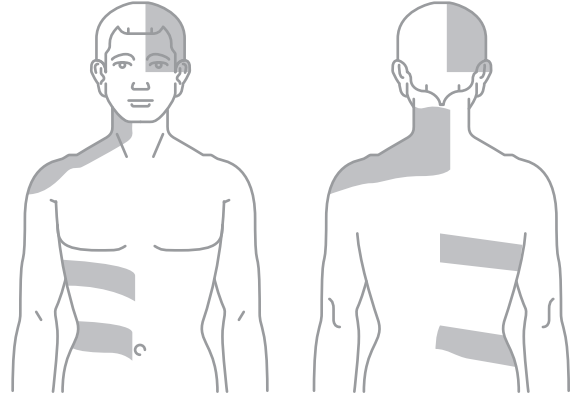
ការប្រើវ៉ាក់សាំងហ្សូស្ត័រមគ្គា (វើម) RZV៖ តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ

Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis
សន្លឹកព័ត៌មានស្តីពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនអាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1 ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

វើម (ត្រូវបានគេហៅថាហិពហ្សូស្ត័រ ឬហៅថាវើម) គឺជាកន្ទួលលើស្បែកឈឺចាប់ខ្លាំងមួយ ដែលមានពងបែក។ វើមបង្កឡើងដោយវីរុស វ៉ារីសេឡា ហ្សូស្ត័រ ដូចគ្នានឹងវីរុសដែលបង្កជំងឺអុតស្វាយ។ បន្ទាប់ពីអ្នកកើតជំងឺអុតស្វាយ វីរុសនោះនឹងសង្វែរនៅក្នុងខ្លួនរបស់អ្នក ហើយអាចបង្កជាវើមនៅពេលក្រោយ។
អ្នកនឹងមិនឆ្លងវើមពីអ្នកដទៃទេ។ ទោះជាយ៉ាងណា អ្នកដែលមិនធ្លាប់មានជំងឺអុតស្វាយ (ឬវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺអុតស្វាយ) អាចឆ្លងជំងឺអុតស្វាយពីអ្នកដែលកើតវើម។

កន្ទួលវើមជាធម្មតាកើតនៅចំហឿងផ្នែមុខ ឬរាងកាយហើយជាសះស្បើយក្នុងរយៈពេល 2 ទៅ 4 សប្តាហ៍។ រោគសញ្ញាចម្បងនោះគឺកាលីចាប់ដែលអាចមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ។ រោគសញ្ញាផ្សេងទៀតអាចជាក្រុនក្តៅ ឈឺក្បាល ក្រុនញែក និងចុកពោះ។ ការឆ្លងវើមមិនងាយបង្កទៅជាជំងឺរលាកសួត បញ្ហាគ្រចៀក ដង្ហើម រលាកខ្នង (រលាកស្រាមខ្នងក្បាល) ឬដល់ស្លាប់ទេ។



ចំពោះមនុស្ស 1 នាក់ក្នុងចំណោម 5 នាក់ ការឈឺចាប់ខ្លាំងអាចបន្តយូរទៅទៀតបន្ទាប់ពីបាក់កន្ទួល។ ការឈឺចាប់ដំបូរនេះត្រូវបានគេហៅថា ជំងឺចុកខ្លាំងនៃសរសៃប្រសាទក្រោយកើតវើមខ្សាច់ (post-herpetic neuralgia, PHN)។
វើមជាញឹកញាប់កើតមានចំពោះមនុស្សវ័យ 50 ឆ្នាំ និងចាស់ជាងនេះ ញឹកជាងចំពោះមនុស្សវ័យក្មេងជាងនេះ ហើយហានិភ័យកើនឡើងទៅតាមអាយុ។ វើមជាវិញ្ញាប័ត្រកើតមានចំពោះមនុស្សដែលមានប្រព័ន្ធភាពសាំខ្សោយដោយសារជំងឺដូចជា មហារីក ឬដោយសារថ្នាំ ដូចជាស្ទើរវ័យ ឬវិធីព្យាបាលដោយសារធាតុគីមី។
យ៉ាងហោចណាស់មានមនុស្ស 1 លាននាក់ក្នុងមួយឆ្នាំនៅសហរដ្ឋអាមេរិក កើតវើម។

2 វ៉ាក់សាំងការពារវើម (ការប្រើរួមគ្នា)

ការប្រើវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរួមគ្នាត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយ FDA ក្នុងឆ្នាំ 2017 សម្រាប់ទប់ស្កាត់ជំងឺវើម។ នៅក្នុងការសាកល្បងតាមគ្លីនិក វាមានប្រសិទ្ធភាពជាង 90% ក្នុងការទប់ស្កាត់វើម។ វាអាចកាត់បន្ថយភាពអាចកើតមាន PHN។
ការប្រើចំនួនពីរលើក ពីចន្លោះ 2 ទៅ 6 ខែ ត្រូវបានគេណែនាំសម្រាប់ **មនុស្សវ័យ 50 និងចាស់ជាងនេះ**។
វ៉ាក់សាំងនេះក៏ត្រូវបានគេណែនាំសម្រាប់មនុស្សដែលចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមស្រូវហើយផងដែរ (Zostavax)។ មិនមានវីរុសរស់នៅក្នុងវ៉ាក់សាំងនេះទេ។

3 មនុស្សមួយចំនួនមិនគួរទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ

- ចូរប្រាប់អ្នកចាក់វ៉ាក់សាំងរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នក៖
- **ប្រសិនបើលោកអ្នកមានបញ្ហាអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ ដែលកំរាមដល់អាយុជីវិត។** ជនណាដែលមានប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីដែលកំរាមដល់អាយុជីវិត បន្ទាប់ពីបានទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងវើមរស់មួយលើករួច ឬមានប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីចំពោះធាតុផ្សំណាមួយនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ មិនគួរចាក់វ៉ាក់សាំងឡើយ។ សូមសួរនាម្បាលសេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នកចង់បានព័ត៌មានអំពីធាតុផ្សំនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង។
 - **មានផ្ទៃពោះ ឬកំពុងបំបៅដោះកូន។** មិនមានព័ត៌មានច្រើនទេអំពីការប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរួមគ្នាចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ឬស្ត្រីបំបៅដោះកូន។ អ្នកផ្តល់ការថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកអាចណែនាំឱ្យពន្យារពេលការចាក់វ៉ាក់សាំងនេះ។
 - **មានអារម្មណ៍មិនល្អ។** ប្រសិនបើលោកអ្នកមានជំងឺឈឺស្រាលដូចជា ជំងឺផ្តាសាយ លោកអ្នកប្រហែលអាចទទួលបានថ្នាំវ៉ាក់សាំងនៅថ្ងៃនេះ។ ប្រសិនបើលោកអ្នកមានជំងឺឈឺមធ្យម ឬធ្ងន់ធ្ងរ លោកអ្នកគួរប្រហែលរង់ចាំ រហូតទាល់តែលោកអ្នកជាសះស្បើយវិញ។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់យោបល់លោកអ្នក។



4 ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់សាំង

ដូចថ្នាំដទៃទៀតដែរ រាប់ទាំងថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឱកាសនៃការទទួលបានរងផលរំខាន អាចកើតមាន។

ក្រោយការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវីរុសក្លា អ្នកអាចជួបប្រទះ៖

- ឈឺចាប់ខ្លាំង ក្រហមស្បែក ឈឺចាប់ ឬហើមនៅកន្លែងចាក់វ៉ាក់សាំង។
- ឈឺក្បាល រមាស់សាច់ដុំ គ្រុនក្តៅ ញាក់ញីរ អស់កម្លាំង

នៅក្នុងការសាកល្បងតាមគ្លីនិក មនុស្សភាគច្រើនមានការឈឺចាប់នៅនឹងដៃខ្លាំង ឬល្មមក្រោយការចាក់វ៉ាក់សាំង ហើយអ្នកខ្លះមានក្រហមស្បែក និងហើមនៅកន្លែងចាក់ថ្នាំ។ អ្នកខ្លះ មានអារម្មណ៍អស់កម្លាំង ឈឺសាច់ដុំ ឈឺក្បាល ញាក់ញីរ គ្រុនក្តៅ ចុកពោះ ឬរមាស់ពោះ។ ប្រហែលមនុស្ស 1 នាក់ក្នុងចំណោមមនុស្ស 6 នាក់ដែលចាក់វ៉ាក់សាំងហ្សូស្ត្រូមគ្លា ជួបប្រទះផលរំខានដែលធ្វើឱ្យពួកគេមិនអាចធ្វើសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃបាន។ រោគសញ្ញាចាក់ទៅវិញដោយខ្លួនឯងក្នុងរយៈពេល 2 ទៅ 3 ថ្ងៃ។ ផលរំខានកើតមានជាញឹកញាប់ចំពោះមនុស្សដែលមានវ័យក្មេង។

អ្នកនៅតែអាចចាក់វ៉ាក់សាំងហ្សូស្ត្រូមគ្លាជាដូសទីពីរបាន ទោះបីជាអ្នកមានប្រតិកម្មក្រោយពេលចាក់ដូសដំបូងក៏ដោយ។

បញ្ហាដទៃទៀតដែលអាចកើតឡើង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ៖

- ពេលខ្លះ មនុស្សស្លាប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្រមួយដែលរួមបញ្ចូលទាំងការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ ការអង្កេត ឬដេកប្រហែល 15 នាទីបន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងអាចជួយបង្ការការស្លាប់ និងរបួសដោយសារដួលបាន។ សូមប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នកវិលមុខ ឬចក្ខុញាណផ្លាស់ប្តូរ ឬរាងកាយហឹងក្នុងត្រចៀក។
- មនុស្សមួយចំនួនឈឺស្នា ដែលអាចកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ និងកើតឡើងសម្រាប់រយៈពេលយូរ ជាការឈឺចាប់ធម្មតា ក្រោយពេលចាក់ថ្នាំ។ ករណីនេះកម្រកើតឡើងណាស់។
- ថ្នាំណាមួយ អាចបង្កប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ។ ប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីទាំងនេះ ដោយសារតែថ្នាំវ៉ាក់សាំង គឺជាបញ្ហាកម្រ ដែលតាមការប៉ានប្រមាណ មានតិចជាង 1 ក្នុងមួយលានដូស ហើយនឹងកើតឡើង ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទី ទៅប៉ុន្មានម៉ោង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងកម្រនឹងបង្ករបួសធ្ងន់ធ្ងរ ឬធ្វើឱ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

សុវត្ថិភាពនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង តែងតែស្ថិតក្រោមការតាមដាន។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមចូលទៅ៖

www.cdc.gov/vaccinesafety/

5 ចុះបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ?

តើខ្ញុំគួរប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីខ្លះ?

- សូមប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីដែលធ្វើឱ្យលោកអ្នកព្រួយបារម្ភ ដូចជាសញ្ញាបង្ហាញពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ គ្រុនក្តៅខ្លាំង ឬគ្រឿងបាច់ខុសធម្មតា។

សញ្ញាបង្ហាញពី**ប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ** អាចរួមបញ្ចូលកន្ទួរហើមមុខ និងបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម ចង្កាក់បេះដូងញាប់វិលមុខ និងកម្លាំងចុះខ្សោយ។ បញ្ហាទាំងនេះនឹងចាប់ផ្តើមកើតឡើងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទីទៅប៉ុន្មានម៉ោង ប៉ុណ្ណោះបន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

តើខ្ញុំគួរធ្វើអ្វីខ្លះ?

- ប្រសិនបើលោកអ្នកគិតថា វាគឺជា**ប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ** ឬស្ថានភាពសង្គ្រោះបន្ទាន់ដទៃទៀតដែលមិនអាចរង់ចាំបាន សូមទូរស័ព្ទទៅ 9-1-1 ឬទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យដែលជិតបំផុត។ បើមិនដូច្នោះទេ សូមទូរស័ព្ទទៅកាន់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។

Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) (ក្រោយមក ប្រតិកម្មគួររាយការណ៍ទៅប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាគ្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង)។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចដាក់បញ្ជូនរបាយការណ៍នេះ ឬលោកអ្នកអាចរាយការណ៍ដោយផ្ទាល់តាមរយៈគេហទំព័រ VAERS នៅ www.vaers.hhs.gov ឬតាមរយៈហៅទូរស័ព្ទមក 1-800-822-7967។

VAERS មិនផ្តល់យោបល់វេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6 តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។ គាត់អាចផ្តល់ឯកសារក្នុងកញ្ចប់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឬប្រាប់ប្រភពព័ត៌មានផ្សេងដល់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ឬនៅមូលដ្ឋានរបស់លោកអ្នក។
- សូមទាក់ទង Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (មជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ) ៖
 - ទូរស័ព្ទមកលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ឬ
 - ចូលទៅវេបសាយ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines

Vaccine Information Statement
Recombinant Zoster Vaccine

2/12/2018

Khmer

